

Kara Haber Tez 'Duyuru'ldu

Toplumu düzenleyen ve devletin yaptırım gücünü belirleyen yasaların bütünü "hukuku" tanımlar. Hukukun kaynakları, 'temel' ve 'yardımcı' olmak üzere ikiye ayrılır. Vergi hukukunun kaynaklarını da bunlar oluşturur.

Vergi hukukunun temel, yani uyulması zorunlu olan bağlayıcı kaynakları, önem sırasına göre şöyledir: "Anayasa, Uluslararası Anlaşmalar, Kanunlar, Kanun Hükmünde Kararnameler ve Bakanlar Kurulu Kararları". Yine, "Anayasa Mahkemesi Kararları ile Danıştay İçtihadı Birleştirme Kurul Kararları" temel kaynaklar arasında tanımlanır. Vergi hukukunun yardımcı kaynaklarını ise; "Tüzükler, Yönetmelikler, Genel Tebliğler,

Özelgeler, Genelgeler, Sirküeller ve Yargı Kararları" oluşturur.

Gelelim işin özüne!

Görüldüğü üzere bu kaynaklar arasında "duyuru" diye bir kaynak bulunmamakta. Yani vergi idaresi, mükelleflere uyulması gereken bir hüküm ya da yeni zorunluluklar getirmek istediğinde en azından genel tebliğ ile bir düzenleme yapmak zorunda. Hatta ilgili kanundan yetki alınmadığı sürece genel tebliğlerle de mükelleflere yeni zorunluluklar getiremez. Kanundan aldığı yetkiye dayanılarak mükelleflere zorunluluklar getiren genel tebliğlere ise düzenleyici genel tebliğ denir.

Genel tebliğler Resmi Gazete'de yayımlanarak aleniyet kazanır ve yürürlüğe girer. Bu tebliğin kanuna aykırı olduğu iddiasıyla dava açılabilir ki böylelikle idarenin tüm eylem ve işlemleri için yargı yolu açılmış olur.

Ancak, görüyoruz ki Gelir İdaresi bu basit hukuk kurallarını "es" geçiyor. İdare, internet sitesine koyduğu "duyuru" başlıklı açıklamalarla mükellefler için kimi zorunluluklar ihdas ediyor. 3 Ocak tarihli, Aracılık/Aracılık Sorumluluk Sözleşmesi bunun en son örneği.

Bu duyuruda, daha önceki yıllar için doldurulan sözleşmelerin pek çok yeni bilgileri içerecek şekilde 2014 yılı için yeniden doldurulması isteniyor. Mükelleflere ve meslek mensuplarına yeni bir zorunluluk getiriliyor.

Noterdeki bilgi mi, angarya mı?

Oysa biliyoruz ki Noterler Birliği'nin geçen yıl başlattığı

uygulama ile defter tasdiklerine ilişkin bilgiler zaten elektronik ortamda yapılıyor. Yani, Maliye Bakanlığı pekâlâ bu bilgileri mükellef bazında Noterler Birliği'nin sisteminden alabilir. Mali müşavirler, "Bizden bilgiyi bir kez alın" derken Maliye'ye ayrı, Ticaret Bakanlığı'na ayrı, noterlere ayrı bilgi verilmesinin anlamsızlığı ortadadır. İdarenin mali müşavirlerden istediği bilgilerle ilgili şikâyet ise resmi mercilere aktarılmış, yanıt beklenmektedir.

Herkes görmeli ki; "duyuru" ile getirilmeye çalışılan zorunluluk, modern bir vergisel düzenleme değil, sadece angarya olarak nitelendirilebilir. Ve modern hukuk devletlerinde hiçbir vatandaş angaryaya tabi tutulamaz.

"Yol bilenle yürüyen, yorulmaz" demişler. İdare, işi yoluyla, yöntemiyle yaparsa işini kolaylar, kimseye de angarya yaratmaz.

SOSYAL GÜVENLİK

"Bin işçi, bir başçı" der atasözümüz; her işe, baş olacak bir kimse gerekir anlamındadır.

Sözü biraz deforme edersek;

"bazen işçiyi sahiplenecek, onun haklarını koruyacak işverenler de gerekir" diye yorumlayabiliriz.

Ancak "ilkel" bir Türkiye gerçeği ki genellikle ilanlarda "dolgun maaşla işçi alınacak" diyen kimi işletmeler, ekonomik kriz ya da benzeri durumları gerekçe göstererek finansman rahatlığına ulaşmak için çekirdek kadro dışındaki personelini sırayla,

Dolgun maaş, ücretsiz izin!

yıllık ücretsiz izne çıkarabilmektedir. Oysa İş Kanunu tam da böyle söylemiyor.

'İş'in şirazesi

4857 sayılı İş Kanunu'nun ücretsiz

izinle ilgili 56. ve 74. maddeleri hariç, bu konuda bir düzenleme yok. 56. maddeye göre, yıllık ücretli iznini işyerinin kurulu bulunduğu yerden başka bir yerde geçirecek olanlar isterlerse belgelenmeleri koşuluyla dört güne kadar ücretsiz izin kullanabilir. Kanununun 55. maddesinin (j) fıkrasında ise "işveren tarafından verilen öbür izinler" de sayılır.

İşveren tarafından yıl içinde verilmiş bulunan diğer ücretli ve ücretsiz izinler veya dinlenme ve hastalık izinleri yıllık izne mahsup edilemez.

Yasada düzenleme olmasa da iş sözleşmesi veya toplu iş sözleşmesinde ücretsiz izinle ilgili bir düzenleme olabilir. Buna uygun ücretsiz izin hakkı da kullanılabilir. Eğer bu yönde bir düzenleme yoksa, işverenler ekonomik kriz veya başka bir nedeni gerekçe göstererek işçinin isteği dışında ve tek taraflı olarak işçiyi ücretsiz izne çıkartamaz. Çıkartırsa, iş sözleşmesini haksız olarak feshetmiş sayılır. Bizden uyarması...

SORU- CEVAP

İstifa eden, iş arama izni alabilir

4 yıldır çalıştığım işyerine istifamı verdim. İşveren ihbar süresinde çalışmamı istedi. Bu sürede yeni iş arama izni alabilir miyim? Mehmet Kılıç

Yasaya göre, bildirim süreleri içinde işveren, işçiyi yeni bir iş bulması için gerekli olan iş arama iznini iş saatleri içinde ve ücret kesintisi yapmadan vermeye mecburdur. İş arama izni süresi günde iki saatten az olamaz ve işçi isterse iş arama izni saatlerini birleştirerek ve bildirerek toplu kullanabilir. Özetle, istifa eden işçinin günlük 2 saat iş arama izni hakkı vardır.

Sorularınız için malicozum@ismmmo.org.tr adresine mail atabilirsiniz. Tüm sorular e-posta ile tek tek cevaplanacaktır.

